

JOAN VINYOLI PROSES

L'AVENÇ

PROSES

Joan Vinyoli

PROSES

Edició, introducció i notes de
Georgina Torra i Guixeras

L'AVENÇ
Barcelona
2024

Aquesta obra ha rebut una ajuda a l'edició del Ministeri de Cultura

Barcelona, setembre de 2024

© del text, hereus de Joan Vinyoli

© de l'edició, introducció i notes, Georgina Torra i Guixeras

© d'aquesta edició, L'Avenç, S.L., 2024

Mallorca 221, sobreàtic

08008 Barcelona

Telèfon: 93 245 79 21

www.lavenc.cat

www.llegirencatala.cat

Es reserven tots els drets.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, amb excepció prevista per la llei.

Adreça a CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics)

si necessita reproduir algun fragment d'aquesta obra

(www.conlicencia.com; 93 272 04 47).

L'Avenç forma part de l'Associació d'Editorials Independents Llegir en Català.

Disseny i composició: L'Avenç

Imatge de la coberta: Espai Vinyoli (Casa de la Paraula), Santa Coloma de Farners.

THEMA: FC 1DSE-ES-J 2ADC 3MP

ISBN: 978-84-18680-50-2

Dipòsit legal: B. 15181-2024

Imprès a Gràfiques 94

TAULA

Introducció	11
Les primeres proses	12
La conversió a la vida interior	14
Els anys cinquanta	16
L'abandonament (o no) de la prosa	18
Criteris d'edició	20
Agraïments	23

PRIMERES PROSES

La mort del meu pare	27
El poble i la vida nova	32
[El dia en què la infantesa em deixà]	34
[Una fotografia]	38
[El col·legi]	40
[Una vaga general]	44
[Un viatge a muntanya]	46
[Oh, paraules!]	49
[I comencí a escriure]	50
[Estiu de 1930, Santa Coloma de Farners]	52
Aquarel·la	57
Nit	63
La sorpresa de Penjacans	67
Petichien	74
[Atlas]	80
La facècia	82
La muda	85
Vals de Chopin	91
[Una altra dansa]	93
Sagetes i espases	95
La sorpresa d'Eusebi	99

Fugues en to major	107
[La barca]	109
La ruta del dolor	110
[Màrius]	115
Díptic	124
L'Emili, en Ramon i la Mort	127
Cor-de-pedra	133
L'home que fou esperit	139

PROSES DELS ANYS QUARANTA

L'enamorat.....	149
[Benasque]	150
Vespre de tardor a alta muntanya	152
La ciutat vora el mar	154
Lo que penetra la lluvia	155
El vestíbulo y sus moradores	158
Segundo misterio	165
Un diàleg en l'obscuritat	167
He besat Helen	176
Cor feble	180
Els inguaribles	191
La visita	204

PROSES DELS ANYS CINQUANTA

Història a vol d'ocell	209
El foraster	215
El secret	219
Una tarda	226
L'home que va assassinar la primavera	233
Un diàleg	244
Pel camí dels mesos	248

ALTRES PROSES

[Pensaments]	255
[Nit de Sant Joan]	256
[El convit]	258
[L'Altre]	261
Les hallucinògens	264

INTRODUCCIÓ

Joan Vinyoli i Pladevall (Barcelona, 1914-1984) és un dels poetes catalans més significatius del segle xx. Deixeble de Carles Riba i traductor de Rainer Maria Rilke, viu el compromís amb la poesia de manera intensa i apassionada, i això es fa evident en la seva obra. El 1956, l'any en què surt al mercat *El Callat* —un dels llibres cabdals de l'autor—, escriu: «Entre ser poeta o simplement viure, hi ha una bella possibilitat, que és viure poèticament.»

Quan el 2001 se'n publica l'*Obra poètica completa*, el filòleg Xavier Macià, que s'encarregava de l'edició del volum, decideix incloure-hi diversos textos esparsos de l'autor, entre els quals hi ha quatre relats: dos de publicats el 1931 a la revista de grup *Juventus* i dos més que havien aparegut els anys cinquanta en llibres col·lectius d'Edicions de la Rosa Vera. Actualment, sabem que la producció narrativa de Vinyoli fou força més extensa, i majoritàriament inèdita.

Entre els documents del poeta, custodiats per l'Arxiu Comarcal de la Selva, podem trobar-hi una cinquantena de narracions breus —d'entre dues-centes i tres mil cinc-centes paraules— escrites sobretot entre 1930 i 1960. Si bé no s'allunyen per complet de l'aventura poètica que Vinyoli posà al centre de la seva vida, sovint exploren altres vies de coneixement i representació de la realitat. En conseqüència, són de gran interès

tant per a aquelles persones que encara no s'han endinsat en la poesia de l'autor com per a les que volen descobrir-ne una altra veu.

Les primeres proses

Si fem cas del que explica en les narracions, Vinyoli començà a escriure cap al 1927, quan tenia uns tretze anys, a Santa Coloma de Farners. Després d'una malifeta, va ser castigat sense sortir de la casa on estiujava amb la seva família, Can Cuera. Avorrit, havent rumiat una bona estona com podia passar el temps, va decidir prendre paper i ploma i explicar «tot ço que enyorava [...] i les impressions que rebia aquells dies, mirant el carrer.» («I comencí a escriure»).

En alguns dels textos que escriu als anys trenta, mogut probablement per la lectura d'un fragment d'*Els quaderns de Malte Laurids Brigge*, de Rainer Maria Rilke, que va trobar a la revista *D'Ací d'Allà*, es proposa identificar i fixar moments crucials de la seva vida, com la mort del seu pare, que va tenir lloc un parell de mesos abans que ell fes els cinc anys; la mudança de la família a Sant Joan Despí, en una petita torre a la vora del tren; o la nit de Reis en què —diu— la infantesa el deixà. En altres narracions ens ofereix una visió fugaç de la Barcelona i la Santa Coloma de Farners de l'època —els dos escenaris en què es desenvolupa la seva noiesa—, sovint introduint-hi personatges de ficció i fent-los interactuar amb d'altres que s'inspiren en amics i coneguts.

La varietat formal i temàtica que caracteritza els primers textos de Vinyoli reflecteix la multiplicitat de lectures i de gèneres pels quals se sent atret en aquests anys de tempteig i de recerca d'una veu pròpia. Mentre, per exemple, el relat «Un viatge a muntanya» podria ser tranquil·lament el primer capítol d'una novel·la rural, a «L'home que fou esperit» la

influència de les rondalles populars conflueix amb la lectura de *La meravellosa història de Peter Schlemihl* d'Adelbert von Chamisso, del *Faust* de Goethe i de relats de terror. És un cas curiós, també, el del protagonista de «Petichien», que tot i ser identificable amb el murri de la novel·la picaresca s'empelta a més del protagonista de *Josafat*, de Prudenci Bertrana, i és inserit en l'ambient de Santa Coloma de Farners. La diversitat de gèneres es fa més evident en el tractament de l'amor, idealitzat i utilitzat com a recurs literari a «La muda», confrontat amb la traïció a «Sagetes i espases», pres com a excusa per retratar l'aire d'un ball a «Vals de Chopin» i central en l'anàlisi psicològica que es fa del protagonista a «Màrius».

Contribueix de manera decisiva en la seva formació com a escriptor l'ambient d'intercanvi literari i cultural que es crea entre 1931 i 1933 al voltant de la revista *Juventus* —liderada per Josep Maria Boix i Selva i formada per Ignasi Agustí, Josep Maria Font i Rius, Tomàs Lamarca, Martí de Riquer i Joan Vinyoli—, que Martí de Riquer descriu de la manera següent:

Era un treball conjunt. Ens reuníem cada tarda i parlàvem de tota mena de coses. Un dia arribava l'Ignasi Agustí, que havia descobert Rilke; l'altre dia arribava en Boix i Selva, que havia descobert García Lorca; un altre dia teníem notícia que s'havia publicat un llibre importantíssim. És a dir, abans que transcendís fins i tot a la premsa, nosaltres teníem tanta curiositat i tan diversa..., i un entusiasme enorme per la poesia, i sobretot per la poesia d'en Riba. Les *Estances*, es pot dir que entre tots ens les sabíem totes de memòria.

Era un ambient literari... Més que literari, un ambient juvenil estudiós.¹

1. Fragment de la intervenció de Martí de Riquer en l'homenatge al jurista i historiador Josep Maria Font i Rius que tingué lloc al Parlament de Catalunya el 27 d'abril de 2005.

La conversió a la vida interior

A principis dels anys quaranta, a partir de Rilke, Vinyoli s'interessa per l'obra de J. P. Jacobsen, del qual tradueix tres relats el 1941. Llegeix també J. W. Goethe, G. K. Chesterton, James Joyce o Fiódor Dostoievski i comença a sentir-se atret per l'obra d'alguns filòsofs i escriptors existencialistes. D'altra banda, la coneixença d'Isabel Abelló —germana de la poeta Montserrat Abelló— causarà en ell un impacte sense precedents que també es farà notar en la seva narrativa.

Abelló, que estudiava Filosofia i Lletres a la Universitat de Barcelona i que es relacionava amb els amics universitaris del poeta, havia estat educada a Anglaterra durant part de la seva infància, de manera que dominava la llengua i la literatura angleses. La seva mirada damunt les coses i les seves preferències literàries contrastaven amb les de la resta del grup, que bevia sobretot del romanticisme alemany. Ella defensava Shakespeare enfront de Rilke, i animà Vinyoli a deixar enrere l'artificiositat de les seves primeres obres per endinsar-se en les profunditats de l'existència. Ell, disposat a replantejar-se el sentit de la poesia, dirà que Abelló l'ha convertit a la vida interior i escriurà el que considerarà el seu primer vers líric: «I must do something of my poverty».

En bona part dels relats que Vinyoli escriu durant els anys quaranta hi abunda l'aparició de personatges protagonistes que, en un moment concret de la història, es descobreixen insignificants i vulnerables en un món que els és hostil i que senten que ja no coneixen. En aquest context, l'amor és una força capaç d'ensorrar i de salvar les persones. La visió de la realitat que traslladen, a vegades amb components onírics o distorsionadors, és propera a la que evoca l'obra de Franz Kafka.

A «Lo que penetra la lluvia» y «El vestíbulo y sus morados», escrites íntegrament en castellà, part de la inseguretat que es desperta en el protagonista es deu a l'omnipresència espectral

d'una dona: Abelone —l'homonímia amb un dels personatges d'*Els quaderns de Malte Laurids Brigge* no és casual.

«Un diàleg en l'obscuritat», «Cor feble» i «Els inguaribles» pretenen evocar des de la ficció el xoc i l'enriquiment que suposa per a una persona —Gabriel o Basili— enamorar-se d'una ànima més elevada, inabastable —Helen(a), Glòria o Sílvia—: «Hi ha un camí, penso, per a penetrar en la realitat; potser l'únic: sortir d'un mateix per l'amor.», diu Gabriel.

Si bé sabem que el germen dels relats és la coneixença d'Isabel Abelló, Vinyoli construeix la relació entre Helen i Gabriel inspirant-se també en el vincle de Basil Hallward i Dorian Gray (*El retrat de Dorian Gray*, d'Oscar Wilde) o de Dante i Beatriu (*La divina comèdia*, de Dante Alighieri), i no s'oblida de fer referència al mite de Faust, a través del qual avança als lectors el desig frustrat de coneixement i d'experiència del protagonista. Tot i procurar desdibuixar-ne el component autobiogràfic, sembla que alguns amics van intuir-lo, i que això el feu decidir-se a abandonar un text que poc abans havia ensenyat a Carles Riba:

Em va fer una mica d'angúnia llegir-los el conte [«Cor feble»] als Verrié perquè va semblar-me com si poguessin endevinar-hi personatges reals: em va semblar que l'A[nna] M[aria Ainaud] quedava després com una mica perplexa, i no precisament perquè el conte no li agradés totalment, sinó per alguna altra cosa... Bé, no ho sé exactament... Això fa que hagi tancat el conte en un calaix i que s'hi quedarà per sempre perquè he tingut por que a través d'ell no pogués la gent permetre's la satisfacció de conèixer sentiments meus d'altres temps amb massa intimitat. (Carta de Vinyoli a Teresa Sastre, 1944)

A banda d'aquests primers relats de tendència existencialista, durant aquesta època Vinyoli escriu algunes proses poètiques

(com ara «Benasque», «Vespre de tardor a alta muntanya» i «La ciutat vora el mar») que permeten intuir el vincle que s'estableix entre ell i el paisatge. La serralada de les Guillerries que trobàvem a «Aquarel·la» o a «La sorpresa de Penjacans» dona pas al massís del Montseny o als Pirineus, i hi apareix, ja de més a prop, el mar dels estiuueigs a Begur.

Els anys cinquanta

A finals dels quaranta i a principis dels cinquanta Vinyoli combina majoritàriament la lectura d'autors obertament existencialistes amb la d'escriptors que hi coincideixen. Perquè ens en fem una idea, aquests anys té a les mans obres de William Faulkner, Ernest Hemingway, Pär Lagerkvist, Miguel de Unamuno, Albert Camus, Jean-Paul Sartre, Gabriel Marcel, Karl Jaspers o Martin Heidegger, entre altres.

L'interès de Vinyoli per Camus —al qual devem, per exemple, el poema «Record de Camus», d'*Encara les paraules* (1973)— devia ser prou conegut entre els seus amics, perquè el 1956 Salvador Espriu li escriu

Camus és un gran escriptor, però sobretot (en realitat no en tinc por) que no et trontolli: no val la pena. En el fons, ni ell ni Valéry són bona gent, i en canvi tu sí. No passis, doncs, envers ells, de l'etapa ascètica de la curiositat intel·lectual.

Durant aquests anys, l'obtenció del premi Óssa Menor de poesia (1951) pel llibre *Les hores retrobades*, la participació en els actes d'homenatge a Carles Riba, la inclusió com a jurat en un parell de concursos literaris o la col·laboració en activitats diverses l'integren en el panorama literari català i li permeten entrar en contacte amb autors com Joan Ferraté,

Gabriel Ferrater, Blai Bonet, Maria Aurèlia Capmany, Joan Perucho o Jordi Sarsanedas.

En aquest context, i coincidint amb un moment en què el conte com a gènere literari travessa un període especialment brillant, Vinyoli sent la necessitat d'escriure en prosa —així ho diu a Carles Riba. En resultaran cinc relats que són fruit d'una condensació extrema —propers, en aquest sentit, al procés de depuració poètica que seguia l'autor. Després de servir-se dels mecanismes de la novel·la psicològica en algunes de les narracions dels anys quaranta, incorporarà les tècniques objectivistes de la novel·la existencialista en la construcció de la seva nova obra en prosa: el narrador protagonista serà substituït per un narrador que no participa dels fets i en algunes narracions recorrerà a la ironia com a recurs distanciador de la realitat.

En els diversos relats s'hi presenten, de manera més o menys evident, els estralls de la guerra i la violència, i els personatges que hi apareixen es troben profundament sols i deseparats, en una situació de replantejament vital que en la majoria dels casos els condueix a prendre consciència de la naturalesa desoladora de la realitat.

A «Història a vol d'ocell», el protagonista abandona progressivament la voluntat de decidir i el domini que té sobre ell mateix fins a ser assimilat pel narrador a «l'ínfima condició de cosa qualsevol». «El foraster», el títol del qual és una picada d'ullet evident a *L'étranger* de Camus, evoca el continu errar d'un personatge tan fos en la nit que no té nom. «El secret», dedicat a Maria Aurèlia Capmany, és, juntament amb «Una tarda», l'únic relat narrat des del punt de vista d'una dona: en aquest cas, una senyora benestant que fingeix seguretat però que viu corsecada per la por i la culpa, exiliada d'ella mateixa i en ella mateixa. «Una tarda» tracta el desvetllament i l'abandonament de la infància per part d'una noia que té un desengany amorós. «L'home que va assassinar la primavera»,

dedicat a Joan Perucho, juga amb el contrast entre la visió de la realitat d'un vigilant nocturn amb nom d'insecte i desvinculat del món, un grup d'obrers en vaga i una noia orada i lúcida al mateix temps que espera la personificació de la primavera.

Paral·lelament, Vinyoli participa en un parell de volums d'Edicions de la Rosa Vera, una editorial de bibliòfil creada per Jaume Pla i finançada per Víctor M. d'Imbert amb l'objectiu de promocionar la producció i l'interès pel gravat entre els artistes catalans. «Un diàleg» —publicat a *Dotze paisatges urbans de Barcelona* (1955)— fa joc amb un gravat de Rafael Benet titulat *Muntaner-Travessera*, i «Pel camí dels mesos» —pròleg d'*Els mesos de l'any* (1956)— comparteix espai amb una il·lustració de Jaume Pla. Vinyoli utilitza aquest parell d'encàrrecs com a pretext per parlar de la creació poètica en una línia propera a *El Callat* (1956). Hi llegim:

Per perífrasi, com per meandres de riu, prosa i vers ajudant-me cap al secret, m'endinsaré pel camí dels mesos. He pres un viarany estret i tortuós que porta sempre cap a llunyanies. Tant, que de vegades hom hi descobreix aurores de futur o vespres de passat. («Pel camí dels mesos»)

Aquest parell de proses poètiques estan lligades l'una amb l'altra per l'aparició de dos personatges, un poeta i un pintor, a través dels quals Vinyoli exposa algunes de les seves idees sobre poètica i sobre les similituds entre les arts.

L'abandonament (o no) de la prosa

A partir de 1956, la publicació del poemari *El Callat* eclipsa qualsevol ambició que Vinyoli pogués tenir com a narrador. Si bé aquest llibre no seria tan ben acollit per la crítica com ell hauria volgut, li obre les portes a un projecte poètic ambi-

ciós que converteix en el centre de la seva vida. En pocs anys, construiria i reconstruiria els antecedents dels llibres *Realitats* (1963), *Llibre d'amic* (1977), *Cants d'Abelone* (1983) o *El griu* (1978); aventurar-se en aquests moments a bastir-se també com a prosista, tenint en compte el rigor i la inseguretats que el caracteritzaven, devia semblar-li massa agosarat.

No és ben bé cert, tot i això, que abandoni completament la prosa. Hem de tenir en compte que inicialment *El Trobat* —antecedent directe del *Llibre d'amic*— alterna vers i prosa, i que els «Poemes en prosa» d'*El griu* no neixen del no-res. Deixant de banda, és clar, l'afany amb què escriu postals, pràcticament com si cultivés un altre gènere literari. Vinyoli, però, no vol ser narrador: vol ser poeta, com Riba o com Rilke, tendir al del·là de les coses i dir d'una manera personal i estranya el que sent obscurament molta gent que no sap o no té possibilitats de dir-ho.² La prosa li interessa només quan compleix aquestes mateixes premisses.

Durant els anys setanta sembla que Vinyoli reordena exhaustivament els seus papers i els classifica en noves carpetes —bona part de les narracions queden reunides en la carpeta «Proses». En aquest procés, revisa material antic que no va arribar a prosperar: recupera i reescriu alguns poemes inèdits, en descarta d'altres, reprèn projectes —com el *Llibre d'amic*— i se sorprèn que textos escrits vint o trenta anys abans continuïn semblant-li vàlids. Això és el que passa amb la narració «Els inguaribles», de la qual el setembre de 1975 diu a Montserrat Ainaud, una amiga:

L'he llegit dues vegades. S'ha de corregir, però l'essència —o, millor dit, l'argument— correspon d'una manera molt precisa a la meva situació de quan tenia més o menys 25

2. Així ho diu en una entrevista que Isabel-Clara Simó li fa el 24 de maig de 1980 per a la revista *Canigó*.

anys. Recordo quan l'hi vaig explicar a la I[sabel Abelló] en un bar de la Via Laietana que ja no sé si existeix. La successió de situacions que es relaten (vull fer constar que no havia llavors llegit Kafka —tampoc no vull dir que sigui una prosa kafkiana) té molta coherència. Hi ha moments difícils de descriure. Com ja saps, va ser la transposició molt elaborada d'un somni.

Cinc dies després, ja la té corregida i preparada per comentar-la amb Ainaud, en el criteri de la qual confiava plenament. Un parell de mesos abans també havia llegit a uns amics la prosa poètica «Dies al bosc», que sortia d'una reescriptura d'«El camí dels mesos», i que lligava amb el poema «Dies al camp» —llavors inèdit, publicat el 1976 a *Vent d'aram*. Aquesta complementarietat entre prosa i vers ha de ser per força el que porta Vinyoli als «Poemes en prosa» d'*El griu*, bona part dels quals parteixen de fragments de narracions dels anys quaranta —«Cor feble» i «Un diàleg en l'obscuritat».

Paral·lelament, en aquesta època l'interès pel surrealisme i pel món oníric el porta a escriure diverses narracions i proses poètiques que parteixen de somnis o de successions de pensaments. Algunes passen a formar part també dels «Poemes en prosa». D'altres, seguint la mateixa sort que «Els inguaribles», no arriben a veure la llum, probablement perquè l'extensió fa que sigui difícil incloure-les enlloc o publicar-les de manera independent. Tal com fa amb altres projectes, Vinyoli les endreça a l'armari, esperant que arribi el moment de treure-les-en. La mort, però, el visita abans.

Criteris d'edició

En aquest volum, editem totes les narracions i proses poètiques de Vinyoli que es conserven senceres o que tenen prou entitat

per ser d'interès per a un lector no especialitzat. N'exceptuem els «Poemes en prosa» d'*El griu*, perquè considerem que s'han d'entendre en el conjunt del llibre en què van ser inserits per l'autor. En els pocs casos en què hi ha més d'una versió del text, ens basem en la darrera que es troba completa o, si és el cas, en la versió publicada —aparentment poc interferida per un corrector extern. Quan el títol no és obra de l'autor, l'inserim entre claudàtors. D'altra banda, totes les notes a peu de pàgina són nostres.

La gran majoria de proses que conformen aquest volum no estaven destinades a ser publicades —si més no, en l'estat en què es conserven—, i és per aquesta raó que Vinyoli no les va sotmetre a una revisió exhaustiva. En conseqüència, els criteris ortogràfics i gramaticals que segueixen —sobretot durant els anys vint i trenta— no són homogenis. Amb l'objectiu de dotar el text d'unitat i d'apropar-lo al lector, hem regularitzat la puntuació, l'ús de majúscules i minúscules i l'ortografia dels mots d'acord amb les normes actuals d'accentuació, apostrofació o grafia.

Quan l'autor vacil·la entre una forma estàndard i una forma dialectal, optem per la forma estàndard, que és la que sol emprar amb més freqüència. Així, escrivim *berenada* (i no *brenada*), *esplai* (i no *esplaig*), *mentre* (i no *mentres*), etc. En canvi, conservem les variants que no coincideixen amb les que actualment són preceptives quan són usades de forma sistemàtica: *auriola*, *esmortuir*, *obirar*, *aconhortar*, etc. Respectem també mots estesos entre els autors de l'època que modernament s'han considerat espuris (com *adoquins*, *dintell*, *enfermetat*, *hermós*, *sèriament*, *sillons*), perquè es troben en el substrat literari del primer Vinyoli (Jacint Verdager, Joan Maragall, etc.) i, tot i ser pocs, apareixen de manera molt consolidada en la seva narrativa. Quan l'autor no els percep com a mots forans, els escrivim en rodona. Els substituïm, en canvi, si la freqüència d'ús d'aquests termes és molt baixa en la llengua

escrita de l'època (ms. *andén*, ed. *andana*; ms. *ensimismament*, ed. *entotsolament*; ms. *desperdicar*, ed. *malbaratar*), perquè, guiant-nos pel rigor amb què Vinyoli corregia la seva obra, deduïm que no haurien format part de la darrera versió del text.

D'altra banda, corregim també les confusions lèxiques que hi apareixen, la majoria de les quals són producte de l'homofonia entre paraules —*enmig* (ed. *en mig*), *ensenyar* (ed. *ensanyar*), *afectes* (ed. *efectes*), *la fi* (ed. *el fi*), *per tot* (ed. *pertot*) o *llançar* (ed. *llençar*).

Pel que fa a la morfologia, respectem les formes femenines d'alguns adjectius que la normativa actual considera invariables (*bullenta*, *diferenta*, *lluenta*, *somrienta*), perquè fins als anys quaranta són les úniques que contempla l'autor. Quan hi ha vacil·lacions entre formes verbals estàndards i formes verbals dialectals, optem per les formes estàndards. Així, regularitzem les formes verbals en què s'hi afegeix l'incoatiu *-eix-* de forma indeguda (com *defugeixo*, *pressenteixo*), els gerundis acabats en *-guent* (com *cloguent*, *diguent*, *estenguent*) i la forma *vàreig*. En canvi, mantenim les formes col·loquials *desfé'ns-e*, *donà'ls-hi*, *duent-te'ns*, *do'm* i semblants que apareixen a les narracions «Una vaga general», «Aquarel·la» i «Petichien» perquè, en aquest cas, sí que s'usen de forma sistemàtica.

Respecte a la sintaxi, d'acord amb les correccions a què Vinyoli sotmet els textos publicats els anys trenta, substituïm la conjunció *doncs* en sentit causal per locucions normatives, eliminem *quina* com a pronom relatiu, afegim el nexa *que* en algunes oracions en què era necessari i reemplacem la perífrasi d'obligació *tenir que* (i *tenir de*) per *haver de*.

Georgina Torra i Guixeras

AGRAÏMENTS

L'edició d'aquest volum no hauria estat possible sense l'ajuda de Margarida Casacuberta, Joan Ferrer, Sadurní Martí, Josep M. Muñoz, Pep Solà i els hereus de Joan Vinyoli. Agraïm la seva col·laboració, també, a l'Arxiu Comarcal de la Selva i a la Càtedra Joan Vinyoli de Poesia Contemporània de la Universitat de Girona.

«Joan Vinyoli és, com tothom sap o hauria de saber, un dels més distingits i més importants poetes de Catalunya, i no solament d'aquest temps sinó de qualsevol altre moment generacional.»

SALVADOR ESPRIU

Vinyoli «és el mag que feia segles que esperàvem».

ENRIC CASASSES

Joan Vinyoli és un dels poetes catalans més significatius del segle XX. Deixeble de Riba i traductor de Rilke, viu el compromís amb la poesia de manera intensa i apassionada. El 1956, l'any en què surt al mercat *El Callat*, un dels seus llibres cabdals, escriu: «Entre ser poeta o simplement viure, hi ha una bella possibilitat, que és viure poèticament.» Quan el 2001 se'n publica l'*Obra poètica completa*, s'hi inclouen alguns relats i altres textos esparsos en prosa. Actualment, però, sabem que la producció narrativa de Vinyoli fou força més extensa, tot i que ha romàs majoritàriament inèdita. Entre els documents conservats del poeta podem trobar-hi una cinquantena de narracions breus escrites sobretot entre 1930 i 1960, que ara veuen la llum. Són textos que si bé no s'allunyen per complet de l'aventura poètica que Vinyoli posà al centre de la seva vida, sovint exploren altres vies de coneixement i representació de la realitat i que ens permeten descobrir una altra veu del poeta, el Vinyoli narrador.

